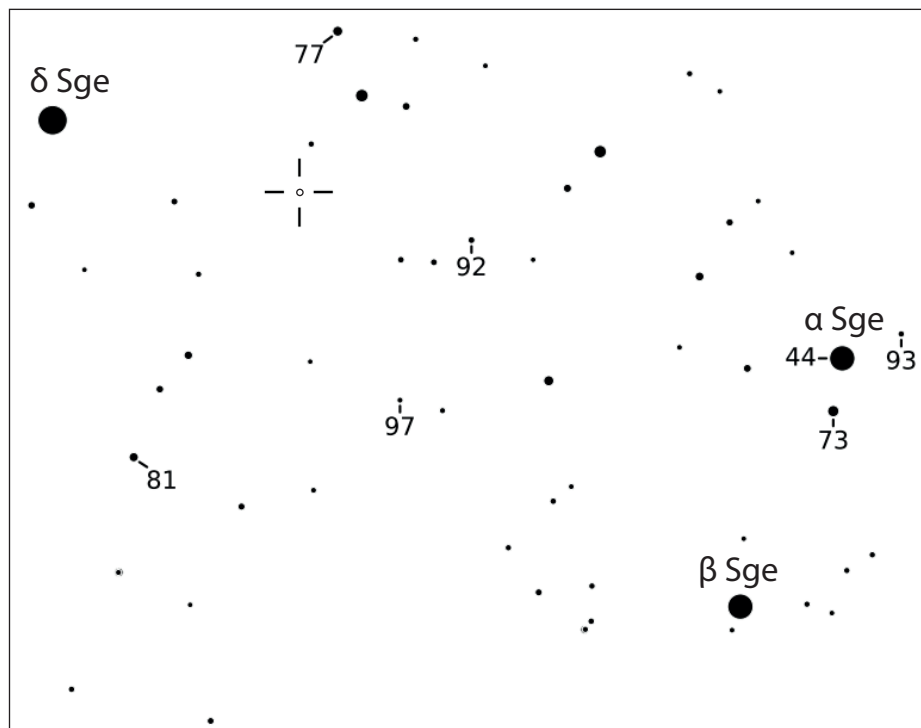

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – ZÁŘÍ 2026

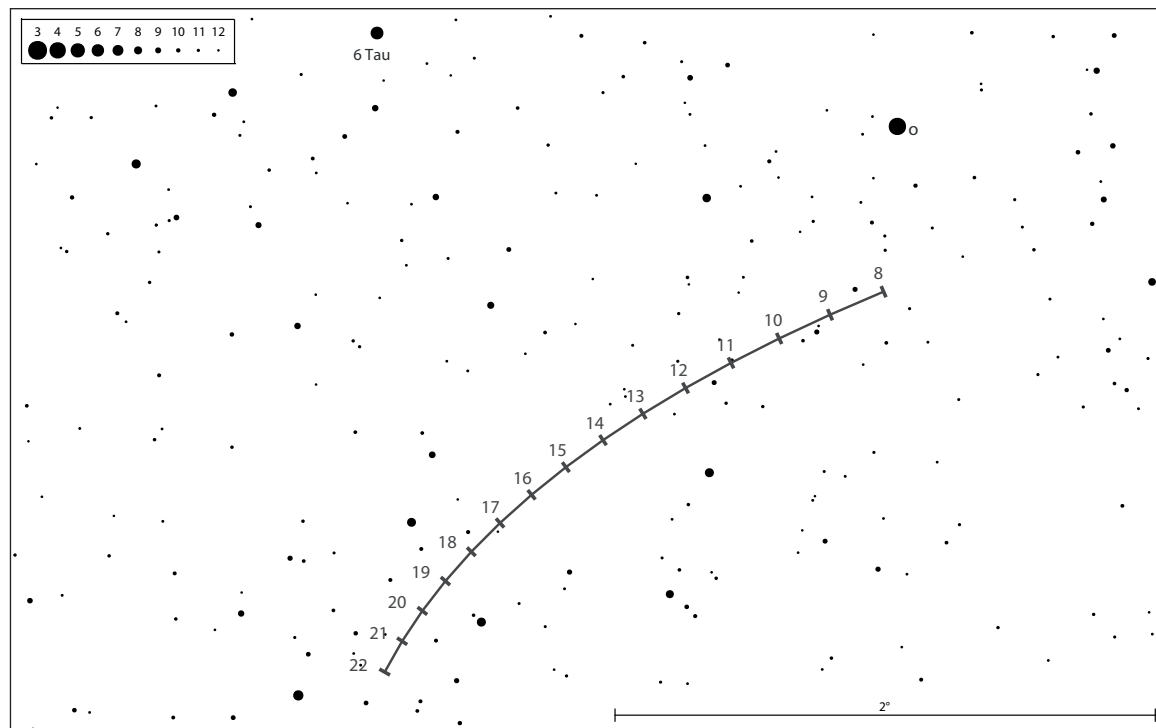
Po srpnu nabitým zajímavými úkazy je září trochu chudší, ale přesto je na co se těšit. Hlavně pozorovatelé planet si přijdou na své – nastává období nejlepší viditelnosti **Saturnu**, který je díky blížící se opozici (4. 10.) na obloze celou noc. Prstenec je již solidně rozevřen, a tak skýtá krásnou podívanou i malým dalekohledem. Stejně tak je na obloze celou noc **Neptun**, a kromě večera rovněž i **Uran**. Ve druhé polovině noci lze vidět **Mars**, jehož úhlový průměr je však pro pozorování detailů ještě příliš malý (5–6") a na ranní obloze již také svítí výrazný **Jupiter**. Hned 2. září ráno, když bude vycházet, se na jeho disk budou promítat měsíčky Callisto (nedaleko GRS) a Io, a také stín Io. Za svítání cca v 05.20 SELČ přechod Io skončí. Další zajímavý úkaz nastane na denní obloze dne 14. 9. – cca v 11.34 SELČ se nízko nad jihovýchodem **Venuše** schová za neosvětlenou část Měsíce, aby se kolem 12.42 SELČ (orientační časy pro 50°N, 15°E) vynořil její srpek za tenkým měsíčním srpkem. Venuše v tomto období bude rovněž dosahovat maximálního jasu. Za svítání 8. 9. bude Měsíc v Jesličkách a dne 30. 9. lze po 20 hod. vidět nad severovýchodem vycházet Měsíc v Plejádách, jak bude stoupat na obloze výše, bude se od hvězdokupy pomalu vzdalovat.

Koncem srpna vzplanula v souhvězdí Šípu jasná galaktická **nova V488** vzdálená cca 20,4 tis. l.y. V tomto případě se jedná o klasickou novu vznikající v těsné dvojhvězdě, kde bílý trpaslík přetahuje hmotu ze svého průvodce, až se na jeho povrchu nahromadí dostatek materiálu a následně dojde k překotné termonukleární reakci, což způsobí dramatický nárůst jasnosti více než 100 000 $\times$. Díky tomu objekt zjasnil o 12–13 mag. V době objevu (25. 8.) měla nova jasnost kolem 7 mag, nyní poměrně rychle slábně, ale stále je v dosahu větších binokulárů či malých dalekohledů (31. 8. cca 9 mag). Tudíž s pozorováním neváhejte – hledá se snadno nedaleko jasné hvězdy delta Sge (viz mapka vlevo).

V srpnu nám udělala velkou radost svým outburstem **kometa 220P/McNaught**. Sice již také výrazně slábně, ale stále je pozorovatelná menšími dalekohledy na ranní obloze v Býku s jasnem kolem 11 mag. Mapka vpravo je na období, kdy neruší Měsíc.

Vyhledávací mapka generovaná AAVSO. Pozice novy je vyznačena křížkem a jasnost srovnávacích hvězd je uvedena v decimagnitudách.

Vyhledávací mapka generovaná CzSkY. Pozice komety pod jasnou hvězdou omicron Tau v souhvězdí Býka od 8. do 22. září 2026. Mapka obsahuje hvězdy do 12 mag.